

Specifické poruchy učení :

Základní pojmy: Předpona dys- označuje rozpor, deformaci – dysfunkce znamená deformovanou funkci, z hlediska vývoje znamená neúplně vyvinutou funkci. Druhá část názvu je přejata z řeckého označení činnosti, která je postižena.

Dyslexie – porucha čtení :

Je nejznámějším pojmem z celé skupiny poruch učení. Při této poruše je úroveň čtení mnohokrát nižší než všeobecná inteligence. Postihuje rychlost a správnost čtení /dítě čte pomalu, nebo jen slabikuje, zaměňuje písmena, domýšlí text/, porozumění čtenému textu.

Dysgrafie – porucha psaní :

Písemný projev bývá nečitelný, dítě si obtížně pamatuje písmena, jejich tvary, obtížně je napodobuje.

Dysortografie – porucha pravopisu :

Často se vyskytuje spolu s dyslexií a dysgrafií. Dítě s touto poruchou nejčastěji zaměňuje krátké a dlouhé samohlásky, nerozlišuje slabiky měkké a tvrdé, vynechává, přidává, zaměňuje písmena, slabiky apod.

Dyskalkulie – porucha matematických schopností :

Projevuje se např. obtížemi v orientaci na časové ose, záměnami číslic, záměnami čísel, neschopností provádět matematické operace, poruchami v prostorové orientaci, pravolevé orientaci apod.

Dyspraxie :

Specifická porucha vykonávání složitějších úkonů – celková neobratnost jemné i hrubé motoriky.

Dysmúzie :

Snížený smysl pro hudbu, neschopnost zapamatovat si, vybavit si či reprodukovat melodii a rytmus.

Dyspinxie :

Porucha kreslení, typická je nízká úroveň kresby.

Dyslalie :

Specifická porucha výslovnosti, která potřebuje návštěvy u logopeda.

Tyto poruchy se neprojevují pouze v oblasti, kde je defekt nejvýraznější, ale mají řadu společných projevů – poruchy řeči, obtíže v soustředění, poruchy prostorové orientace, obtíže ve zrakovém a

sluchovém vnímání atd. Tyto poruchy mohou vznikat z různých příčin, existuje celá řada teorií, jež se je snaží odhalit.

Poruchy v dalších dovednostech a schopnostech :

1. Poruchy soustředění – dítě se soustředí krátkodobě, nevydrží ani u činnosti, která ho zajímá.
2. Poruchy prostorové a pravo-levé orientace – provázejí obtíže při orientaci v knize či sešitě, na lavici, v místnosti, budově apod.
3. Poruchy sluchového vnímání – nejedná se o nedoslýchavost, ale o schopnost rozlišovat jemné elementy lidské řeči, či přírodní zvuky.
4. Poruchy zrakového vnímání – je to neschopnost rozlišovat jednotlivé detaily vnímaných tvarů, zvládat oční pohyby při čtení.
5. Poruchy řeči – jedná se o poruchy porozumění řeči, vyjadřování, výslovnost.
6. Poruchy jemné a hrubé motoriky – poruchy pohybů těla, rukou, prstů apod.
7. Poruchy chování vznikající jako následek poruch učení – projevují se upozorňováním na sebe – šaškováním, popř. neurotické projevy – strach, úzkost, napětí apod.

Důsledky SPU v chování jedince :

Vezměme v úvahu žáka, který má v různé míře problémy ve čtení, pravopisu, psaní, počítání, za které ve své podstatě nemůže. Vynakládá na překonání svých obtíží maximální úsilí – větší než jeho vrstevníci bez obtíží, dosahované výsledky však neodpovídají jeho snaze. Obtíže se začínají stupňovat, žák postupně nerad čte, nerad pracuje s textem, nestačí tempu svých spolužáků. Dítě se začíná potýkat s pocitem méněcennosti, odporem ke škole, obtížně se začleňuje do sociální skupiny vrstevníků, má problémy ve vztahu k učitelům, rodičům.

Pokud takovému žákovi včas nepomůžeme, mohou jeho problémy vyústit v neurotizaci. Odstranění nebo zmírnění obtíže dítěte se specifickými potřebami učení je dlouhodobý proces. Obecně neexistuje žádná univerzálně platná a účinná metoda. Bezpodmínečně nutná je návštěva pedagogicko-psychologické poradny. Na základě odborné diagnózy se stanoví specifická péče, která by měla respektovat druh a závažnost poruchy. Využívá se specifická reedukace – provádí ji školený pedagog ve škole, důležité místo zastává i pravidelná domácí příprava.